

Na Velký pátek bylo také *zakázáno hýbat se zemí* (orat, kopat, sázet apod.). Projevovala se tím úcta k zemi – matce, která je v této době „samodruhá“. Odtud pochází zvyk padat a klekat na zem, klanět se jí a líbat ji.

• **Bílá sobota**

V mnohých krajích bývalo zvykem v tento den *světit oheň před kostelem*. Od tohoto ohně se zapálila velká Velikonoční svíce (Paškál) a pomocí ní se oheň přenesl do kostela.

Bývalo zvykem, že se *doma uhasila všechna ohniště*. Před kostelem hospodyně vložila polínko do ohniště, z něhož po posvěcení ohně knězem odnesla domů žhnoucí oharek a doma od něho zažehla nový oheň.

Ohořelá polínka se v podobě kříže dávala kolem pole, aby dobře rodilo. Nebo se tato ohořelá dřívka dávala v domácnostech za trám, aby stavení chránila před požárem.

K obřadům na Bílou sobotu patří *Vzkříšení* (z Božího hrobu se vyzvedla monstrance s Nejsvětější svátostí a Kristova socha nebo obraz). *Sváteční průvod* s černými korouhvemi je nesl vesnicí.

Na Bílou sobotu *se zvony vrací z Říma* a opět se rozezní.

• **Velikonoční neděle (Boží hod velikonoční)**

Je to den *zmrtvýchvstání Krista*. Vrcholí velikonoční svátky, končí půst.

V kostele se provádělo *svěcení pokrmů* (beránek, mazanec, vejce, chleba, víno). Posvěcené jídlo se jedlo vestoje buď v kostele, venku pod širým nebem, nebo v polích. Kousek z posvěceného jídla dostala i každá návštěva, zvěř, voda, sad, aby byla hojnost ovoce, dobrá voda, plodnost zvěře apod.

Bývalo zvykem, že hospodář *rozdělil při nedělním obědě vajíčko* na tolik dílů, kolik bylo členů rodiny. Kdo by v tomto roce zabloudil, měl si vzpomenout na to, s kým jedl vejce, a našel by cestu domů.

Plachta, ve které se jídlo ke svěcení nosilo, se později používala při setí obilí.

Nepsaným zákazem v tento den byly některé práce, např. *nesmělo se zametat, stlát lůžkoviny, vynášet hnůj z chléva, mýt nádobí, šít nebo čistit boty*.

Na Novojičínsku o Velikonoční neděli rodiče chystají dětem drobné *dárky do zahrady, za okno nebo na pole*. Děti je hledají. Říká se, že jim dárky přinesl „škobránek“ (skřivánek).

• **Velikonoční pondělí**

K tomuto dni se žádné důležité liturgické úkony nevážou, o to významnější je z hlediska zvyků.

České Velikonoce charakterizuje živá tradice – „*velikonoční pomlázka*“. Je to obyčej, kdy chlapci obcházejí domy s pomlázkou spletenou z vrbového proutí a zdobenou stuhami. Pomlázka je *symbol předávání síly, zdraví a svěžesti (omlazení)*. Šlehány jsou dívky a ženy, aby byly zdravé, veselé a pilné. Odměnou za pomlázku jsou malovaná vajíčka.

5 ● *Velikonoční symboly a jejich význam*

Lidová symbolika má své výrazové prostředky.

Mezi symboly ŽIVOTA, SVĚTLA, ZDRAVÍ A ŠTĚSTÍ patřily:
zelený strom, zelená ratolest, červené jablko, plné vejce, svíce, kynuté pečivo, červená barva, pestré tkaniny.